

private Værster. Jeg skal ikke garantere for denne Broks fuldkomne Nøagtighed, men nogen stor Feil deri vil jeg dog antage, at der ikke skal kunne påvises. Woolwich er gaaet over i private Hænder og er nu et overordentlig stort privat Værst, naturligtvis fordi man der har haft et heldig beliggende Etablissement, som den private Industri strax har kunnet kaste sig over med sin hele Kraft. Spørgsmaalet er nu altsaa, om man ikke kan gaa til Værks paa samme Maade her. At man i England, hvor man har en saa overordentlig stor Flaade, kan være henvist til succesfuld at gjøre Forandringer, er naturligt; at der for os derimod kun kunde blive Tale om et „Enten — Eller“, er ligesaa naturligt, da vi kun have eet Værst og kun bygge meget Lidt paa det. Jeg skal henstille, om man ikke i, hvad der turde være os bekjendt fra de offentlige Tidender, eller i alt Fald vil forelægge Offentligheden om meget kort Tid, turde finde en Opfordring til at gjøre et Skridt, hvorved man nedlagde Skibsbyggeriet paa Statens Værst og førte det over til et privat Værst, som da kunde blive her i Landet. Det er en Selvefølge, at paa Sagens nuværende Stadium er det meget vanskeligt at udtale dette som Andet end som en Henstilling til Overveelse, og naar jeg gjør det, maa jeg ogsaa tilføie, at det kun er for mit eget personlige Bedkommende og ikke som Drøforer for Udvalget. — Hvad Udvalget iøvrigt har haft at tilføie til Statsrevisionens Betænkning, har kun været faa Ord; det findes jo i Udvalgsbetænkningen, og jeg skal ikke gjentage det her, men kun anbefale Forslaget til Beslutning til det høie Things Vedtagelse.

Jonquières: Naar man i Statsrevisionens Betænkning gennemlæser Beretningen om den Forhandling, der har været ført om Maskinen til Dreiningen af Taarnet i „Gorm“, da opstaar der let hos En den Mening, at Underdirektøren for Maskinvæsenet ikke har løst eller behandlet den ham i saa Henseende stillede Opgave paa en forsvarlig Maade. Da jeg nu tror, at der derved begaas Uret imod ham, har jeg begjært Ordet for at fremkomme med nogle Bemærkninger

om dette Punkt. I den Omstændighed, at hans Forslag til Konstruktionen af den omtalte Maskine kom til Udførelse, synes der mig allerede at ligge en Anerkjendelse af og en Borgen for, at Forslaget maa have været forsvaret, da Arbejdet derpaa ellers tidligere maatte være blevet standset. Af de Oplysninger, der have været givne Udvalget, og af de Oplysninger, som jeg direkte har faaet af Underdirektøren, fremgaar det nu ogsaa, at han ved at udarbejde Forslaget har benyttet saavel Erfaringer andestedsfra som Beregninger for at komme til nøiagtig Kundskab om den Modstand, som Tænderne vilde yde mod Dmdreiningen, og at han dernæst i Genhold dertil ved Beregning har bestemt Styrken af Tænderne i Taarnets Krands. Jeg skal herved bemærke, at man ved en saadan Beregning naturligtvis ikke kan holde sig til det absolut Nødvendige, men maa tage Hensyn til en flere Gange større Modstand end den, som Beregningen udviser, at der under sædvanlige Forhold kan ventes, hvorefter det altsaa kommer til at bero paa et Skøn, hvor Meget man vil lægge til. Men i saa Henseende har der nu efter min Formening været gjort et rigeligt Overslag i Underdirektørens Forslag. Da Maskinen til Dreiningen af Taarnet var færdig og blev prøvet, viste der sig imidlertid nogle Ulemper ved den, idet navnlig Dreiningen af Taarnet ikke var ganske hensigtsmæssig med Hensyn til at tage godt Stigte med Kanonerne. Underdirektøren foreslog da, at der skulde indskydes nogle Mellemled i Maskinen, hvorved man kunde faae et bedre Forhold tilveiebragt med Hensyn til Dreiningen. Dette gav nu Anledning til en nærmere Overveelse af hele Maskineriet, og det blev derved underkjendt. Det blev dog, da Underdirektøren ikke vilde anerkjende denne Doms Berettigelse, overdraget til en Kommission af meget sagkyndige Mænd at tage under nærmere Overveelse, om de fandt, at Konstruktionen af Maskinen var tilbørlig. Kommissionen fandt den imidlertid for svag, og deri har der naturligtvis ligget en fuldstændig Gjæmnel for Marineministeriet til at frasælbe den foreslaaede Konstruktion og at gaa over til noget Andet. Men Konstruktioner af samme Be-